

Ευρωπαϊκή Συνεργασία Αρχαιομετρικών Εταιρειών

Με πρωτοβουλία της Ελληνικής Αρχαιομετρικής Εταιρείας (ΕΑΕ) ξεκίνησε, πριν από έξι περίπου μήνες, μια προσπάθεια επικοινωνίας μεταξύ των Αρχαιομετρικών Εταιρειών των ευρωπαϊκών χωρών. Η προσπάθεια έχει στόχους: την προώθηση συνεργασιών των επιστημόνων-μελών σε ευρείας κλίμακας ερευνητικά προγράμματα, τη συντονισμένη διεκδίκηση ερευνητικών κονδυλίων, τη δημιουργία μεγάλων βάσεων δεδομένων, τη διοργάνωση ευρωπαϊκών συνεδρίων και σεμιναρίων σε ειδικά θέματα Αρχαιομετρίας και τη μέριμνα για την απασχόληση των νέων επιστημόνων του κλάδου. Στο κάλεσμα της ΕΑΕ ανταποκρίθηκαν ήδη αδιάσπαστα επιστημονικά σωματεια από δέκα περίπου ευρωπαϊκές χώρες, ενώ τώρα ετοιμάζεται και ένα δίκτυο ευρωπαϊκών συνεργασιών Αρχαιομετρικών Εταιρειών, στα μέλη των οποίων θα εξασφαλίζονται, επιπλέον, προνομιακές συνδρομές σε ειδικά περιοδικά και βιβλία. Ας σημειωθεί ότι τα μέλη της ΕΑΕ μπορούν να προμηθευτούν το περιοδικό *Archaeometry* με ειδική έκπτωση. Πληροφορίες: Δρ Γ. Φακορέλλης, Πρόεδρος Δ.Σ. της ΕΑΕ, θέμα Αθηνών (1) 6503305, e-mail <yfacorellis@ims.demokritos.gr>.

Αρχαιομετρία στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, ακολουθώντας μια σύγχρονη τάση που έχει ήδη επικρατήσει στα πανεπιστήμια και άλλων προηγμένων χωρών, εισάγει τη διδασκαλία της Αρχαιομετρίας στο πρόγραμμα σπουδών του. Έτσι, από το φετινό ακαδημαϊκό έτος 2000-2001, στο Τμήμα Ιστορίας-Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας θα διδάσκονται μαθήματα "Αρχαιομετρία Ι" και "ΙΙ". Στην πρώτη ενότητα απόγονοι οι μέθοδοι μελέτης αρχαίου περιβάλλοντος και στη δεύτερη η τεχνολογία των αρχαίων υλικών.

Έτσι λοιπόν, μετά το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, στο οποίο η Αρχαιομετρία άρχισε να διδάσκεται από πέρσι, καινοτομεί τώρα το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, σκοπεύοντας να καταρτίσει νέους αρχαιολόγους, ικανούς να μελετήσουν την πολιτισμική κληρονομιά μας με τρόπο διεπιστημονικό.

Ύψαλος-Vitrum-Γυαλί

Στις 30.9.2000 έληξε η προθεσμία υποβολής εργασιών για το 1ο Διεθνές Συνέδριο με τον προαναφερόμενο τίτλο για την ιστορία, τεχνολογία και συντήρηση του γυαλιού και των υαλωδών υλικών στον ελληνικό κόσμο. Οι αναγνώστες του περιοδικού είχαν, σε παλαιότερο τεύχος, πληροφορηθεί έγκαιρα για τη διοργάνωση αυτού του συνεδρίου, το οποίο, υπενθυμίζεται, θα γίνει στη Ρόδο από 1 ως 4 Απριλίου 2001. Έχουν ήδη υποβληθεί 60 περίπου περιλήψεις πρωτότυπων ανακοινώσεων και στον κατάλογο των προσκεκλημένων ομιλητών περιλαμβάνονται επιφανείς Έλληνες και ξένοι ερευ-

νητές του κλάδου. Ένα από τους κύριους στόχους του συνεδρίου είναι να γίνει ευρύτερα γνωστό στην επιστημονική κοινότητα ότι το γυαλί, τεχνητό ή και φυσικό, χρησιμοποιήθηκε σε ευρείας κλίμακας στον αρχαίο ελληνικό κόσμο και στις γειτονικές του περιοχές και έπαιξε σημαντικό ρόλο στην πολιτισμική αλληλεπίδραση των αρχαίων κοινωνιών. Σκοπός των οργανωτών, ακόμη, είναι να καταγραφεί και να προβληθεί με τρόπο συστηματικό όλη η σύγχρονη γνώση που έχει τα τελευταία χρόνια συγκεντρωθεί σχετικά με τις νέες πηγές οφειανού στο Αιγαίο, τις τεχνικές παραγωγής, τη χρήση και τη διακίνηση τεχνητού γυαλιού στον ελληνικό κόσμο, από τις αρχές της 3ης χιλιετίας ως τους μεταβυζαντινούς χρόνους. Ο τόμος των Πρακτικών προβλέπεται να κυκλοφορήσει μέσα στο 2001. Πληροφορίες-γραμμάτια: Κα Χ. Νικολάου, ΕΚΕΦΕ "Δημόκριτος", Ι.Ε.Υ., 15310 Αγ. Παρασκευή, τηλ. (1) 6503302, Fax: (1) 6547 690, E-mail <chr.nicolalou@ims.demokritos.gr>.

Αρχαιομετρικές μελέτες σε Διεθνή Συνέδρια

Στο διάστημα Σεπτεμβρίου-Οκτωβρίου 2000 πραγματοποιήθηκαν με επιτυχία εκτός Αθηνών τέσσερα μεγάλα διεθνή συνέδρια, με την εξής χρονολογική σειρά:

9-12 Σεπτεμβρίου, 4ο Διεθνές Συνέδριο Βοιωτικών Μελετών, Λεβαδεία, με διοργανωτή την Εταιρεία Βοιωτικών Μελετών.

9-24 Σεπτεμβρίου, 1ο Διεθνές Συνέδριο Κυθηραϊκών Μελετών, Κύθηρα.

24-30 Σεπτεμβρίου, 6ο Διεθνές Συνέδριο Πελοποννησιακών Σπουδών, Τρίπολη, με διοργανωτές την Εταιρεία Πελοποννησιακών Σπουδών και το Δήμο Τριπόλεως.

6-9 Οκτωβρίου 3ο Διεθνές Συνέδριο για την Αρχαία Ελίκη και Αιγιάλεια, Νικόλια, με διοργανωτή την Εταιρεία Φίλων Αρχαίας Ελικής και το Δήμο Διακοπτού.

Στις εργασίες που παρουσιάστηκαν σ' όλα αυτά τα περιφερειακά συνέδρια διαπιστώνεται ένα αυξημένο ποσοστό μελετών που σχετίζονται άμεσα με το χώρο της Αρχαιομετρίας. Θέματα γεωαρχαιολογίας, παλαιστοεπιολογίας, γεωφυσικών διασκοπήσεων, απόλυτων χρονολογήσεων, διερεύνησης της προέλευσης αρχαίων ευρημάτων, αρχαίας τεχνολογίας, αρχαιομεταλλουργίας, ανασυστάσεως αρχαίου περιβάλλοντος κ.ά., διερευνήθηκαν διεξοδικά από αρχαιολόγους ή από ειδικούς των θετικών επιστημών, με τρόπο που αποδεικνύει ότι η πολυπαραμετρική μελέτη της πολιτισμικής κληρονομιάς στη χώρα μας αποτελεί πλέον καθιερωμένη ερευνητική πρακτική.

Ενημερωτικά Δελτία

Η μεγάλη ανάπτυξη της πληροφόρησης μέσω του Διαδικτύου (Internet) για την πολιτισμική κληρονομιά που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια, δεν φαίνεται να έχει ανακόψει την αύξηση του αριθμού των έντυπων ενημερωτικών δελ-

τίων που εκδίδονται από δημόσιους και ιδιωτικούς ερευνητικούς φορείς, μουσεία και άλλα ιδρύματα. Μάλιστα, πολλά από τα νέα που παρουσιάζονται σ' αυτή τη στήλη προέρχονται από τέτοια ενημερωτικά δελτία. Παρακάτω δίνονται ακριβείς τίτλοι και διευθύνσεις μερικών ενημερωτικών δελτίων που κυκλοφορούν στη χώρα μας για την καλύτερη πληροφόρηση των νέων, κυρίως, αναγνωστών του περιοδικού.

"Τα Νέα του Μουσείου", έκδοση του Ιδρύματος Ν. Π. Γουλανδρή-Μουσείου Κυκλαδικής Τέχνης, Νεοφύτου Δούκα 4, 10674 Αθήνα, ιστοσελίδα: <<http://www.cycladic-m.gr>>.

"KENDRO", The Newsletter for the INSTAP Study Center for East Crete (στην αγγλική γλώσσα), INSTAP-SCEC, Παχειά Άμμος, 72200 Ιεράπετρα, Κρήτη, Fax: 0842 93017, e-mail<instaprec@ier.forthnet.gr>.

Ενημερωτικό Δελτίο ΓΓΕΤ, Έκδοση της Γεν. Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας, Υπ. Ανάπτυξης, Λεωφ. Μεσογείων 14-18, 115 10 Αθήνα, ιστοσελίδα: <<http://www.gsr.gr>>.

ASMOSIA Newsletter (στην αγγλική γλώσσα), Έκδοση της Association for the Study of Marble and Other Stones used in Antiquity, ιστοσελίδα:

<<http://www.cas.usf.edu/asmosia/index.html>>.

"Τα Νέα του Ελληνικού Κόσμου", έκδοση του Συλλόγου Φίλων του Ιδρύματος Μειζονος Ελληνισμού, Πειραιώς 254, 17778 Αθήνα, τηλ. (1) 4835300, ιστοσελίδα: <www.friends.gr>

Mining History

Οι μεταλλευτικές και μεταλλουργικές δραστηριότητες ασκούνται στην Ελληνική Χερσόνησο, στα νησιά του Αιγαίου και στη Μικρά Ασία εδώ και έξι, τουλάχιστον, χιλιετίες. Από τα πρώιμα στάδια της Χαλκοκρατίας, μάλιστα, φαίνεται ότι στα νησιά του Αιγαίου αναπτύχθηκε μια ιδιαίτερη, "αιγαιακή" τεχνολογία παραγωγής χαλκού, μοναδική στο χώρο της προϊστορικής Μεσογείου, σύμφωνα με πρόσφατα πορίσματα αρχαιολογικών και μεταλλουργικών ερευνών. Ήταν, συνεπώς, καιρός να πραγματοποιηθεί στην Ελλάδα ένα διεθνές συνέδριο για την αρχαία μεταλλεία και για το ρόλο των μετάλλων στην αρχαιότητα, προκειμένου να καταγραφεί η σύγχρονη γνώση που έχει παραχθεί τα τελευταία χρόνια σ' αυτόν το σημαντικό τομέα.

Στο διάστημα 12-15 Σεπτεμβρίου έγινε με λαμπρότητα στη Μήλο το 5th International Mining History Congress, το οποίο διοργανώνεται κάθε 5 περίπου χρόνια σε διαφορετική, κάθε φορά, χώρα. Ανάμεσα στους κύριους στόχους του συνεδρίου είναι η προσέγγιση ερευνητών διαφόρων χωρών και ειδικοτήτων για τη μελέτη, διαφύλαξη και ανάδειξη της μεταλλευτικής κληρονομιάς σε διεθνές επίπεδο.

80 περίπου πρωτότυπες ανακοινώσεις παρουσιάστηκαν από Έλληνες και ξένους ειδικούς μεταλλουργούς, γεωλόγους, αρχαιολόγους κ.ά., με θέματα απ'όλες τις περιοχές του κόσμου. Οι επιστημονικές εργασίες πλαισιώθηκαν από πλούσιο πρόγραμμα επισκέψεων των συνέδρων σε περιοχές της Μήλου, η οποία έχει με επιδείξει πλούσια μεταλλευ-

τική και αρχαιολογική παράδοση αλλά και σύγχρονες γεωμεταλλευτικές δραστηριότητες. Πληροφορίες στην ιστοσελίδα: <<http://www.heliotospos.net/conf/1mhc>>.

Συνέδρια

"Archeometrie 2001", La Rochelle (Cedex), Γαλλία, 24-28 Απριλίου 2001. Επίσημες γλώσσες του συνεδρίου θα είναι η Γαλλική και η Αγγλική. Ειδική θεματική συνεδρία θα οργανωθεί με τίτλο "Archéologie et archéometrie littorales et sous-marines". Οι εργασίες που θα υποβληθούν, μαζί με περίληψη, πρέπει να σταλούν μέχρι 31.10.2000. Το κόστος εγγραφής είναι 250 γαλ. φράγκα και παρέχεται 50% έκπτωση σε φοιτητές. Πληροφορίες-εγγραφές: Colloque "Archéometrie 2001", Centre Littoral de Géophysique, Pôle Sciences et Technologies, Université de la Rochelle, Avenue Marillac, 17042 La Rochelle Cedex 1, France, Tel. 0033-0546458613 e-mail: <gmpca2001@univ-lr.fr>.

"Extraordinary Machines and Structures in Antiquity," Διεθνές Συμπόσιο, Αρχαία Ολυμπία, 19-24 Αυγούστου 2001. Το Συμπόσιο συνδιοργανώνεται από το Πανεπιστήμιο Πατρών, το Washington University (USA) και την Εταιρεία Αρχαίας Ελληνικής Τεχνολογίας. Επίσημη γλώσσα θα είναι η Αγγλική. Τα Πρακτικά του Συμποσίου θα έχουν εκδοθεί με την έναρξή του. Το κόστος πλήρους εγγραφής μέχρι 15.3.2001 είναι 150 Euros, για φοιτητές και για αναστείνοντα πρόσωπα 50 Euros, και περιλαμβάνει συνεδριακό υλικό, τον όρνο των Πρακτικών, είσοδο στην αναρτηρήσια δεξίωση και οργανωμένη ξενάγηση στον αρχαιολογικό χώρο. Πληροφορίες-εγγραφές: Καθηγ. Σ. Παϊπέτης, Τμ. Μηχ/γων Μηχανικών, Πανεπιστήμιο Πατρών, 26001 Πάτρα, τηλ. 061-992172, Fax: 061-997233, e-mail: <paipetis@mech.upatras.gr>.

Βιβλία

Time and Archaeology, Ed. by Tim Murray, 1999 Routledge, 172 σελίδες, σκληρά εξώφυλλα, 11 εικόνες, τιμή US \$ 90.

"The Paleolithic Archaeology of Greece and Adjacent Area", 1999, Πρακτικά του 1ου Διεθνούς Συνεδρίου του ICOPAC με τον ίδιο τίτλο που έγινε στα Ιωάννινα το 1995, με επιτροπή έκδοσης τους G.N. Bailey, E. Αδάμ, Ε. Παναγοπούλου, C. Ferlès και Κ. Ζάχο. Εκδίδεται από την Βρετανική Αρχαιολογική Σχολή Αθηνών και περιέχει σε 375 σελίδες, 34 εργασίες, μετά από κρίση, που παρουσιάστηκαν στο Συνέδριο. Τιμή: US \$ 70, με σκληρά εξώφυλλα.

Prehistoric Gold in Europe, Ed. by G. Morteani and J.P.Northover. Περιεχόμενα: 1. Chronology and Climatic Changes in Prehistory. 2. Gold and Society. 3. Sources of Precious Metals in Europe. 4. Gold Metallurgy, Alloying and Chemical Analysis. 5. Manufacture of Gold in Prehistory. Τιμή: US \$ 410.50, με σκληρά εξώφυλλα.